

ความรับผิดทางอาญาของบุคคลที่แพร่เชื้อ COVID – 19

Criminal Liability of COVID – 19 Transmission

สุธิดา ผิวก้าว, ชัชวรินทร์ ลีโรจนวุฒิกุล และกานต์สินี ทิพนมณเทียร

Suthida Phiukhao, Chartchawan Leerodanawutikun and Kansinee Tipmontien

คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม

Faculty of Law, Rajabhat Maha Sarakham University, Thailand

E-mail: priew_gjs@yahoo.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-8064-0419>

E-mail: chatchawan_lee@yahoo.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0001-7659-6064>

E-mail: Kansine2004@hotmail.com, ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-2682-3254>

Received 20/12/2022

Revised 21/12/2022

Accepted 22/12/2022

บทคัดย่อ

ประเทศไทยมีกฎหมายที่ควบคุมการแพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรง คือ พระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 เมื่อพิจารณาบทลงโทษพบว่าบทลงโทษยังคงมีความรุนแรงน้อยเมื่อเทียบกับความร้ายแรงและผลกระทบจากการติดเชื้อโรคโควิด 19 และการปรับใช้การลงโทษตามประมวลกฎหมายอาญาในความผิดฐานฆ่าผู้อื่น หรือความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย หรือความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส หรือความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กาย หรือความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น ย่อมต้องมีการพิสูจน์เจตนาของการกระทำความผิดเป็นกรณีไป จึงเป็นการยากในการเอาผู้กระทำความผิดมาลงโทษ บทวิเคราะห์ความรับผิดทางอาญาของบุคคลที่แพร่เชื้อ COVID – 19 พบว่า กฎหมายที่มีอยู่จึงไม่เพียงพอที่จะเป็นเครื่องมือในการลดการระบาดของเชื้อโรค ในขณะที่ต่างประเทศได้มีกฎหมายเฉพาะในการลงโทษผู้กระทำการแพร่เชื้อโรคร้ายแรงและมีบทลงโทษที่รุนแรง เพราะเชื้อโรคเหล่านี้กระทบต่อประชาชนส่วนใหญ่ ดังนั้น ประเทศไทยควรมีการบัญญัติกฎหมายเฉพาะในการควบคุมจัดการการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด 19 รวมถึงเชื้อโรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆ ที่อาจเกิดขึ้นในอนาคต

คำสำคัญ : โควิด 19; ความรับผิดทางอาญา; การแพร่เชื้อโควิด 19; การระบาด; บทลงโทษ

Abstract

Thailand has a law that controls the spread of serious communicable diseases, namely the Communicable Diseases Act B.E. 2558. When considering the punishment, it was found that the punishment was still less severe compared to the severity and impact of COVID-19 infection and the application of punishment according to the Criminal Code for the offense of

[671]

Citation:

สุธิดา ผิวก้าว, ชัชวรินทร์ ลีโรจนวุฒิกุล และกานต์สินี ทิพนมณเทียร. (2565). ความรับผิดทางอาญาของบุคคลที่แพร่เชื้อ COVID – 19. วารสารสหวิทยาการวิจัยและวิชาการ, 2 (6), 671-686
Phiukhao,S., Leerodanawutikun, C., & Tipmontien, K., (2022). Criminal Liability of COVID – 19 Transmission. Interdisciplinary Academic and Research Journal, 2 (6), 671-686; DOI: <https://doi.org/10.14456/iarj.2022.170>

murder or the offense of bodily harm or the offense of negligence causing the death of others or the offense of negligence causing serious harm to others or the offense of negligence causing bodily harm to others or the offense of unlawful deprivation of liberty, there must be proof of the intent of the offense on a case by case. Therefore, it is difficult to bring the offender to justice. The finding found that current laws are inadequate as a tool to reduce the spread of pathogens while foreign countries have specific laws to punish offenders for spreading serious diseases and have severe penalties because these pathogens affect most people. Therefore, Thailand should have specific laws to control and manage the spread of covid-19, including other serious contagious diseases that may occur in the future.

Keywords : COVID – 19; Criminal Liability; COVID – 19 Transmission; Pandemics; Penalty

บทนำ

การแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด 19 และแพร่กระจายไปอย่างรวดเร็วทั่วโลก ทำให้ผู้คนต่างหวาดกลัว การติดเชื้อโรคโควิด 19 ปรากฏการณ์นี้จึงทำลายความสงบเรียบร้อยของสังคม กฎหมายในฐานะที่เป็น เครื่องมือของสังคมในการรักษาความสงบเรียบร้อยจึงต้องมีบทบาทในการสร้างมาตรการเพื่อให้เกิดความ สงบเรียบร้อยดังเดิม ประเทศไทยเป็นประเทศที่อยู่ในระบบกฎหมาย Civil Law หรือกฎหมายลายลักษณ์ อักษรกฎหมาย การจะลงโทษทางอาญาแก่บุคคลใดต้องมีกฎหมายบัญญัติความผิดและกำหนดโทษไว้โดยชัดแจ้ง และไม่สามารถที่จะใช้กฎหมายจารีตประเพณีหรือกฎหมายใกล้เคียงอย่างยิ่งลงโทษทางอาญาแก่บุคคลได้ โรคโควิด 19 เป็นโรคติดต่อร้ายแรงและมีการติดต่อกันได้โดยง่าย การรักษายังคงต้องรักษาตามอาการ การที่ผู้ ติดเชื้อโควิด 19 แต่ยังคงเดินทางไปยังสถานที่สาธารณะจนเกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรค บทลงโทษของ การแพร่เชื้อโรคเป็นไปตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ซึ่งอาจไม่รุนแรงเพียงพอในการป้องกันและ ปราบปรามการกระทำการแพร่เชื้อโรค ในขณะที่การแพร่เชื้อโรคนั้นมีผลกระทบต่อชีวิต ร่างกาย รวมถึงสิทธิ อื่นๆของบุคคล เช่น สิทธิในการเดินทาง สิทธิในการประกอบอาชีพ สิทธิในการศึกษา เนื่องจากต้องใช้วิธีการ หยุดอยู่บ้านเพื่อป้องกันการแพร่กระจายของเชื้อโรค กรณีนี้บุคคลดังกล่าวมีความรับผิดชอบทางอาญาตามประมวล กฎหมายอาญาหรือไม่ อย่างไร จึงจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์จากข้อเท็จจริงว่ากรณีใดบ้าง เป็นการกระทำ ความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น การที่บุคคลที่ไม่มีอาการของโรคติดเชื้อโควิด 19 ไม่ทราบว่าตนเอง สามารถแพร่เชื้อโรคได้ และไม่มีข้อเท็จจริงอื่นประกอบว่าควรรู้ว่าตนติดเชื้อโรคโควิด 19 แต่กระทำการแพร่ เชื้อโรคให้บุคคลอื่น กรณีจะเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือเป็นประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่น ตายหรือรับอันตรายสาหัสได้หรือไม่ และหากมีข้อเท็จจริงว่าบุคคลนั้นสามารถคาดหมายได้ว่าตนเองอาจติด เชื้อโรค โควิด 19 เพราะอยู่ในพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโรค เช่น ทำงานหรือรับประทานอาหารกับคนที่ มีผลตรวจว่าติดเชื้อโรคโควิด 19 แล้วยังไปในพื้นที่อื่นหรือแหล่งชุมชนโดยไม่มีการป้องกันการแพร่เชื้อโรค เช่น

ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา ไปเที่ยวในผ้า ซึ่งเป็นสถานที่ที่อากาศไม่ถ่ายเท ไปสนามมวย สนามชนไก่ หรือบ่อนการพนัน จนเป็นสาเหตุให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคโควิด 19 บุคคลเหล่านี้จะมีความผิดฐาน เจตนาฆ่าผู้อื่นหรือไม่ หากมีผู้ติดเชื้อโควิด 19 และผู้ติดเชื้อโรคนั้นถึงแก่ความตาย หรือจะมีความผิดฐาน เจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นหรือไม่ หรือมีความผิดฐานประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายหรือรับอันตราย สาหัสหรือรับอันตรายแก่กายหรือไม่ รวมทั้งการที่แพร่เชื้อโรคโควิด 19 อันเป็นเหตุให้บุคคลอื่นติดเชื้อโรคโควิด 19 จนต้องหยุดอยู่บ้าน จะเป็นความผิดต่อเสรีภาพฐานใดหรือไม่

วัตถุประสงค์ของบทความ

เพื่อให้ทราบว่าผู้ที่รู้ว่าตนเองติดเชื้อโรคโควิด 19 แล้วไปแพร่เชื้อโรคดังกล่าวจะต้องได้รับโทษทางอาญาฐานใด และประเทศไทยควรที่จะมีกฎหมายลงโทษเฉพาะในกรณีดังกล่าว

ขอบข่ายการนำเสนอ

บทความนี้ศึกษาจากข้อมูลการแพร่ระบาดของเชื้อโรคโควิด 19 ในปี พ.ศ. 2563-2565 โดยศึกษาบทลงโทษที่มีในประมวลกฎหมายอาญา และพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558

โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID – 19)

กลุ่มไวรัสโคโรนา คือ เชื้อไวรัสที่มีรูปร่างคล้ายมงกุฎ ถูกค้นพบครั้งแรกเมื่อประมาณปี ค.ศ. 1960 โดยมีเชื้อไวรัสโคโรนาอยู่ 4 สายพันธุ์ใหญ่ ๆ ด้วยกัน เป็นกลุ่มของไวรัสที่ทำให้เกิดโรคในสัตว์เลี้ยงลูกด้วยนมและนก ในมนุษย์นั้นไวรัสโคโรนาทำให้เกิดการติดเชื้อในระบบทางเดินหายใจที่มักจะไม่รุนแรง เช่น โรคไข้หวัด มีบางรูปแบบที่มีอาการรุนแรง เช่น โรคซาร์ส, โรคเมอร์ส และ โควิด 19 ซึ่งอาจทำให้เสียชีวิตได้ อาการจะแตกต่างกันไปในแต่ละสายพันธุ์ เช่น ในไก่ ไวรัสทำให้เกิดโรคระบบทางเดินหายใจส่วนบน ในขณะที่วัวและหมูทำให้เกิดอาการท้องเสีย แต่ตัวที่ระบาดมากที่สุดคือ SARS-CoV พบครั้งแรกที่ประเทศจีน ปี ค.ศ. 2002-2003 ซึ่งได้ระบาดไปทั่วโลกและมีอัตราการเสียชีวิตสูง ต่อมาพบเชื้อไวรัสโคโรนาสายพันธุ์ MERS-CoV เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศซาอุดีอาระเบีย ในแถบตะวันออกกลาง จนกระทั่งล่าสุดพบ “เชื้อไวรัสโคโรนา 2019” ในเดือนธันวาคม ค.ศ. 2019 ที่เมืองอู่ฮั่น เมืองหลวงของมณฑลหูเป่ย์ ตอนกลางของประเทศจีน โดยบริเวณที่พบผู้ป่วยมากที่สุดและคาดว่าจะเป็นรังของโรค คือ ตลาดอาหารทะเลและสัตว์หายากในเมือง ซึ่งได้แพร่กระจายไปในหลายเมืองในประเทศจีน และหลายประเทศ เช่น ประเทศไทย เกาหลีใต้ ไต้หวัน ฮองกง มาเก๊า ญี่ปุ่น มาเลเซีย เวียดนาม สิงคโปร์ สหรัฐอเมริกา เป็นต้น (กรมควบคุมโรค; 2022)

การแพร่กระจายของโรค มีรูปแบบการระบาดคนสู่คน โดยละอองเสมหะ (Droplet) เป็นช่องทางหลัก จึงสามารถแพร่จากคนสู่คนผ่านทางละอองน้ำมูก น้ำลาย จากจามหรือปาก ซึ่งออกมาจากผู้ป่วยโรคโควิด 19 ผ่านการไอ จามหรือพูด ละอองเหล่านี้ค่อนข้างหนัก ไปไม่ได้ไกล และจะตกลงสู่พื้นอย่างรวดเร็ว บุคคล

[673]

.....

อื่นๆสามารถรับเชื้อโรคโควิด 19 ได้จากการหายใจเอาละอองเข้าไปจากผู้ป่วย ละอองเหล่านี้ยังตกลงสู่วัตถุและพื้นผิวต่างๆ เช่น โต๊ะ ลูกบิดประตู รวจับ และเมื่อคนเอามือไปจับพื้นผิวเหล่านั้นแล้วมาจับตา จมูกหรือปาก ก็จะมีเชื้อโรค มีงานศึกษาวิจัยที่ระบุว่าอาจมีการพบไวรัสชนิดนี้ในอุจจาระได้ในบางกรณี แต่ในปัจจุบันยังไม่มีการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 ผ่านทางอุจจาระ นอกจากนี้ ยังไม่มีหลักฐานว่าไวรัสสามารถรอดชีวิตได้ในน้ำหรือท่อระบายน้ำ (World Health Organization; 2022)

อาการของผู้ป่วยโรคโควิด 19 อาจมีอาการมากน้อยแตกต่างกัน หรือไม่มีอาการใดๆ แม้มีการติดเชื้อ โควิด 19 แต่ส่วนใหญ่จะมีอาการมีไข้สูงมากกว่า 37.5 องศาเซลเซียส ไอ มีเสมหะ เจ็บคอ นานติดต่อกันมากกว่า 4 วัน บางรายมีอาการคลื่นไส้ อาเจียน ท้องเสียร่วมด้วย หายใจลำบากมีไอร่วมด้วย ในบางรายรุนแรงถึงขั้นปอดอักเสบ หรือปอดบวม ปวดเมื่อยตามตัว ทานอาหารไม่ค่อยได้สูญเสียสัมผัสการรับรสหรือการดมกลิ่น อาการต่าง ๆ เป็นได้ตั้งแต่ขั้นไม่รุนแรงจนถึงรุนแรง และอาจปรากฏภายใน 2-14 วันหลังจากติดเชื้อไวรัสที่ก่อให้เกิดโรคโควิด 19 โดยกลุ่มเสี่ยงที่จะมีอาการรุนแรงคือ ผู้สูงอายุ คนที่มีโรคประจำตัวอยู่แล้ว เช่น โรคหัวใจ เบาหวาน โรคปอดเรื้อรัง คนที่ภูมิคุ้มกันผิดปกติ หรือกินยากดภูมิต้านทานโรคอยู่ คนที่มีน้ำหนักเกินมาตรฐานมาก

การควบคุมการแพร่ระบาดของเชื้อโรคตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ซึ่งตามพระราชบัญญัติดังกล่าวได้ให้คำนิยามของ "โรคติดต่อ" หมายความว่า โรคที่เกิดจากเชื้อโรคหรือพิษของเชื้อโรคซึ่งสามารถแพร่โดยตรง หรือทางอ้อมมาสู่คน "โรคติดต่ออันตราย" หมายความว่า โรคติดต่อที่มีความรุนแรงสูงและสามารถแพร่ไปสู่ผู้อื่นได้อย่างรวดเร็ว และประกาศกระทรวงสาธารณสุข เรื่อง ชื่อและอาการสำคัญของโรคติดต่ออันตราย (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2563 ได้ประกาศให้โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 หรือโรคโควิด 19 (Coronavirus Disease 2019 (โควิด 19) เป็นโรคติดต่ออันตรายตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 และได้ระบุอาการของโรคว่า มีอาการไข้ ไอ เจ็บคอ หอบเหนื่อย หรือมีอาการของโรคปอดอักเสบ ในรายที่มีอาการรุนแรงจะมีอาการระบบทางเดินหายใจล้มเหลว และอาจถึงขั้นเสียชีวิต โดยพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 ได้บัญญัติเกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อป้องกันการแพร่ระบาดของโรคติดต่อ เช่น เมื่อเกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดหรือมีเหตุสงสัยว่าได้เกิดโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาดในเขตพื้นที่ใดให้เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อในพื้นที่นั้นมีอำนาจที่จะดำเนินการเองหรือออกคำสั่งเป็นหนังสือให้ผู้ใดดำเนินการให้ผู้ที่เป็หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าเป็นโรคติดต่ออันตรายหรือโรคระบาด หรือผู้ที่เป็ผู้สัมผัสโรคหรือพาหะ มารับการตรวจหรือรักษา หรือรับการชันสูตรทางการแพทย์ และเพื่อความปลอดภัยอาจดำเนินการ โดยการแยกกัก กันกัน หรือคุมไว้สังเกต ณ สถานที่ซึ่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อกำหนด จนกว่าจะได้รับการตรวจและชันสูตรทางการแพทย์ว่าพ้นระยะติดต่อของโรคหรือสิ้นสุดเหตุอันสงสัย หากไม่ดำเนินการคำสั่งก็จะถือว่ามีความผิดตามพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 มาตรา 51 คือไม่ปฏิบัติตามคำสั่งเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ มีโทษปรับไม่เกิน 2 หมื่นบาท กรณีเจ้าของพาหนะหรือผู้ควบคุมพาหนะ ผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ มีความผิดตามมาตรา 40 (2) ต้อง

ระหว่างโทษจำคุกไม่เกิน 2 ปี หรือปรับไม่เกิน 500,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ หรือผู้ใดขัดขวางหรือไม่อำนวยความสะดวกแก่เจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ มีความผิดตามมาตรา 45 วรรคสาม ต้องระวางโทษปรับไม่เกิน 20,000 บาท หรือผู้ใดไม่ปฏิบัติตามคำสั่งของคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัด หรือเจ้าพนักงานควบคุมโรคติดต่อ หรือบุคคลตามกฎหมาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกิน 1 เดือน หรือปรับไม่เกิน 10,000 บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ เป็นต้น

แนวคิดการกำหนดความรับผิดทางอาญา

ภารกิจของกฎหมายอาญา คือการคุ้มครองสังคมมนุษย์ โดยคุ้มครองการอยู่ร่วมกันของมนุษย์ในสังคม และจัดระเบียบสังคมด้วยการกำหนดความประพฤติที่ควรกระทำหรือไม่ควรกระทำ และมีบทลงโทษเป็นสภาพบังคับให้ต้องกระทำหรือไม่กระทำการ เพื่อปราบปรามและป้องกันการกระทำความผิด รวมถึงความผิดที่กระทำโดยประมาทด้วย เนื่องจากความผิดที่กระทำโดยประมาทนั้นสามารถป้องกันไม่ให้เกิดการกระทำความผิดโดยประมาทเกิดขึ้นซ้ำอีก นอกจากนี้ยังคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายหรือสิ่งที่กฎหมายมุ่งคุ้มครอง เช่น ความปลอดภัยของชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด กฎหมายอาญาจึงมีภารกิจที่จะต้องคุ้มครองคุณธรรมทางกฎหมายไม่ให้เป็นอันตรายหรือไม่ให้ถูกคุกคามให้ตกอยู่ในอันตราย รวมทั้งยังคุ้มครองการกระทำที่ผิดหน้าที่ของมนุษย์ด้วย เพราะการกระทำโดยจงใจของบุคคลด้วยการไม่เคารพกฎหมายและทำให้ผู้อื่นสูญเสียความเชื่อมั่นในความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินก็เป็นสิ่งที่ไม่ควรเกิดขึ้นเช่นเดียวกัน

เฮอเบิร์ต แอล แพ็กเกอร์ (Packer, L Herbert) นักนิติศาสตร์ผู้มีชื่อเสียงแห่งมหาวิทยาลัย สแตนฟอร์ด ประเทศสหรัฐอเมริกา ได้ให้หลักในอันที่จะถือว่าการกระทำใดควรเป็นความผิดอาญาหรือไม่ (Packer, L Herbert, 1968) ว่าการกระทำนั้นเป็นที่เห็นได้อย่างชัดเจนในหมู่คนส่วนมากว่าเป็นการกระทำที่กระทบกระเทือนต่อสังคม และหมู่คนส่วนมากจะไม่ให้อภัยแก่การกระทำเช่นนั้น ถ้าการกระทำดังกล่าวเป็นความผิดอาญาแล้ว จะไม่ขัดแย้งกับวัตถุประสงค์ในการลงโทษประการอื่น ๆ การปราบปรามการกระทำที่ถือว่าการกระทำนั้นเป็นความผิดอาญา จะไม่มีผลเป็นการลดการกระทำที่สังคมเห็นว่าถูกต้องลงไป หากการกระทำใดเป็นความผิดอาญาแล้ว จะต้องใช้บังคับกฎหมายอย่างเสมอภาคและเท่าเทียมกัน การใช้กระบวนการยุติธรรมทางอาญากับการกระทำที่เป็นความผิดอาญาจะไม่มีผลทำให้เกิดการใช้กระบวนการดังกล่าวเกินขีดความสามารถทั้งทางด้านคุณภาพและปริมาณ จะต้องไม่มีมาตรการควบคุมอย่างสมเหตุสมผลอื่น ๆ แล้ว นอกจากการใช้กฎหมายอาญากับกรณีที่เกิดขึ้น

โครงสร้างความรับผิดอาญา

กฎหมายอาญา คือ กฎหมายที่บัญญัติว่า การกระทำหรือไม่กระทำการอย่างใดเป็นความผิดและกำหนดโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดไว้ด้วย (เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์, 2560) ประมวลกฎหมายอาญา

มาตรา 2 บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับโทษในทางอาญาเมื่อได้กระทำการอันกฎหมายที่ใช้ในขณะนั้นบัญญัติให้เป็นความผิดและกำหนดโทษไว้และโทษที่จะลงแก่ผู้กระทำความผิดนั้นเป็นโทษที่บัญญัติกฎหมายไว้” และประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 59 วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า “บุคคลจะต้องรับผิดในทางอาญาเมื่อได้กระทำความผิดโดยเจตนา เว้นแต่จะได้กระทำโดยประมาท ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติให้ต้องรับผิดเมื่อได้กระทำความผิดโดยประมาท หรือเว้นแต่ในกรณีที่กฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดให้ต้องรับผิดแม้ได้กระทำโดยไม่มีเจตนา” ดังนั้น การที่บุคคลใดจะต้องรับผิดในทางอาญาคงจะต้องมีเจตนาในการกระทำ หรือมีกฎหมายบัญญัติไว้โดยแจ้งชัดว่าการกระทำโดยประมาทนั้นเป็นความผิด และมีกฎหมายกำหนดโทษ

เมื่อมีการบัญญัติความผิดฐานใดไว้ก็ต้องพิจารณาต่อไปว่าการกระทำนั้นๆ ครอบคลุมประกอบความผิดหรือไม่ โดยการพิจารณาแบ่งออกเป็น 2 ส่วน คือ ครอบคลุมประกอบภายนอกและครอบคลุมประกอบภายใน ครอบคลุมประกอบภายนอก เป็นการพิจารณาองค์ประกอบตามที่กฎหมายบัญญัติไว้ในความผิดแต่ละฐาน ประกอบด้วย ผู้กระทำ การกระทำ วัตถุแห่งการกระทำ เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น องค์ประกอบภายในของความผิดฐานนี้คือ ผู้ใด (ผู้กระทำ) ฆ่า (การกระทำ) ผู้อื่น (วัตถุแห่งการกระทำ) องค์ประกอบภายในของความผิดในเรื่องนั้น ๆ เป็นสิ่งที่อยู่ภายในจิตใจของผู้กระทำ โดยพิจารณาจากเจตนาของผู้กระทำ โดยอาศัยกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา ซึ่งเจตนามี 2 ประเภท คือ เจตนาประสงค์ต่อผล และเจตนาเล็งเห็นผล เจตนาประสงค์ต่อผล หมายถึง ผู้กระทำมุ่งหมายจะให้เกิดผลนั้นขึ้น เช่น ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 ผลก็คือความตายของผู้ถูกฆ่า เช่น แดงใช้ปืนจ้องเล็งยิงไปที่หน้าอกของดำ ก็แสดงว่าแดงมุ่งหมายจะให้ดำตาย (มุ่งหมายจะให้เกิดผลนั้นขึ้น) เพราะหน้าอกเป็นอวัยวะสำคัญ แดงจึงมีเจตนาฆ่าดำ อันเป็นเจตนาประเภทประสงค์ต่อผล เป็นต้น ส่วนเจตนาเล็งเห็นผล หมายถึง ผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำ และในขณะที่ผู้กระทำเล็งเห็นได้ว่าผลนั้นจะเกิดขึ้นได้อย่างแน่นอน เท่าที่จิตใจของบุคคลในฐานะเช่นนั้นจะเล็งเห็นได้ (จิตติ ดิงศัททีย, 2542) โดยผลที่คาดเห็นว่าจะเกิดขึ้น และความเสี่ยงของผลที่จะเกิดขึ้นไม่จำเป็นต้องเกิดขึ้นเสียทีเดียว เพียงแต่อาจเป็นไปได้ก็พอแล้ว (แสง บุญเฉลิมวิภาส, 2551) ซึ่งอาจารย์หยุด แสงอุทัย ได้ให้ความเห็นว่า (หยุด แสงอุทัย, 2550) เจตนาเล็งเห็นผลนั้นเป็นกรณีที่ ผู้กระทำเห็นแล้วว่าผลอาจจะเกิดขึ้นได้ แต่ผู้กระทำยังขึ้นทำ โดยผู้กระทำจะต้องยอมรับผลเอาไว้ล่วงหน้า หรือคาดว่าผลจะเกิดขึ้น และยอมรับผลนั้นไว้ล่วงหน้า หรือแม้ผู้กระทำไม่ได้เต็มใจยอมรับผลไว้ล่วงหน้า แต่คิดว่าผลนั้นจะเกิดหรือไม่เกิดก็ไม่สนใจ ถือว่าผู้กระทำมีเจตนาโดยยอมเล็งเห็นผล และอาจารย์สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์ ได้กล่าวเกี่ยวกับทฤษฎีเรื่องนี้ว่า (สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์, 2549) เป็นทฤษฎียินยอม เห็นว่านอกจากผู้กระทำจะคาดการณ์ได้ถึงผลของการกระทำที่จะเกิดขึ้นแล้ว ภายในจิตใจของผู้กระทำต้องยอมรับผลที่จะเกิดขึ้นนั้นด้วย ผลที่เกิดขึ้นจะต้องเป็นผลที่ผู้กระทำมีความยินดีในการเกิดผลของการกระทำที่เกิดขึ้นเป็นทฤษฎีไม่ยึดต่อผล เห็นว่าเจตนาเล็งเห็นผลเป็นกรณีที่ผู้กระทำยอมรับในผลข้างเคียงที่เลวร้ายนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น หรือยอมรับผลดังกล่าวโดยไม่ยึด เป็นทฤษฎีความน่าจะเป็น เห็นว่าเจตนาเล็งเห็นผลเป็นกรณีที่เพียงแต่ผู้กระทำเห็นว่ามีมีความน่าจะเป็นของผลจากการกระทำจะเกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้กระทำเลย เป็นทฤษฎีความเป็นไปได้

เห็นว่าเมื่อผู้กระทำเห็นว่าเป็นไปไม่ได้ไม่ว่ามากหรือน้อยในกรณีที่ผลของการกระทำนั้นจะเกิดขึ้น เท่ากับว่าผู้กระทำเห็นได้อย่างจริงจังว่าเป็นไปไม่ได้ที่ผลของการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นและคาดการณ์ถึงผลดังกล่าวไว้แล้ว

ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น

ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น เป็นความผิดอาญาตามประมวลกฎหมายมาตรา 288 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดฆ่าผู้อื่นต้องระวางโทษประหารชีวิต จำคุกตลอดชีวิต หรือจำคุกตั้งแต่สิบห้าปีถึงยี่สิบปี” องค์ประกอบของความผิดฐานฆ่าผู้อื่น คือ การที่บุคคลทำให้มนุษย์ผู้อื่นถึงแก่ความตายโดยเจตนาฆ่า โดยแบ่งองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายในได้ ดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานฆ่าผู้อื่น คือ

- 1) ผู้กระทำหรือผู้ใด คือ บุคคลธรรมดาที่มีชีวิต มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย
- 2) การกระทำ คือ การฆ่า โดยการกระทำหรืองดเว้นการกระทำให้ตายโดยไม่จำกัดวิธีที่กระทำ กล่าวคือ การฆ่าเป็นการทำให้ตายก่อนเวลาธรรมชาติของเขา (จิตติ ดิงศภัทย์, 2553) โดยก่อให้เกิดผลคือ ความตาย เป็นผลสำเร็จ หากมีการกระทำแต่ผลไม่เกิดจะเป็นแค่พยายาม วิธีการกระทำที่เป็นการฆ่า อาจกระทำโดยใช้อาวุธ เช่น ใช้ปืนยิงหน้าอก ใช้มีดแทงช่องท้อง ใช้ไม้ตีศีรษะอย่างแรง หรือโดยการใช้แรงทางกายภาพ เช่น พุ่มเด็กแรกเกิดลงกับพื้น ใช้เท้ากระแทกผู้อื่นจนม้ามแตก หรือโดยการกระทำอย่างอื่น โดยปราศจากการใช้อาวุธ เครื่องมือวัตถุหรือกำลังกาย เช่น ปลอมเชื้อโรคให้ติดผู้อื่นก็เป็นการทำให้ตายโดยเอาเชื้อโรคตัวเล็ก ๆ ไปใส่ผู้อื่นก็เป็นการฆ่าเช่นเดียวกับการใช้สัตว์ตัวโตให้ฆ่าผู้อื่น เช่น การปล่อยช้างให้แทงผู้อื่น ปล่อยสุนัขหรือสัตว์ดุร้ายให้กัดผู้อื่น หรือคนที่เป็โรคติดต่ออาจฆ่าผู้อื่นด้วยวิธีทำให้ผู้อื่นติดโรคนั้นได้ หากเป็นเชื้อโรคติดต่อแล้วแพร่เชื้อโรคไปยังผู้อื่นต้องพิจารณาว่ามีการกระทำให้เชื้อโรคไปติดผู้อื่นหรือไม่ (จิตติ ดิงศภัทย์, 2553) การจับคนขังไว้กับคนที่เป็โรคติดต่อให้ติดโรคก็เป็นการฆ่าได้ (Clark, W. Lawrence., Wingersky, M. F., Marshall, W. L. (William Lawrence), 1958)
- 3) กรรมของการกระทำหรือผู้ถูกกระทำ คือ มนุษย์ผู้อื่นที่มีสภาพบุคคลตามกฎหมาย
- 4) ความตายต้องเป็นผลจากการกระทำ ตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

2. องค์ประกอบภายในของความผิดฐานฆ่าผู้อื่น คือ เจตนาฆ่า โดยผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำ โดยรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรหรือกำลังจะทำอะไร มีการคิดที่จะฆ่าผู้อื่น ตกลงใจที่จะฆ่าผู้อื่นและลงมือที่จะฆ่าผู้อื่น โดยประสงค์ต่อผล คือ มีความมุ่งหมายให้ผู้อื่นตาย หรือโดยเล็งเห็นผล คือเล็งเห็นว่าการกระทำของตนนั้นอาจทำให้ผู้อื่นตายได้

หากการกระทำครบองค์ประกอบความผิดทั้งภายนอกภายในดังกล่าว ผู้กระทำก็ต้องรับผิดฐานฆ่าผู้อื่น แต่ถ้าหากลงมือกระทำความผิดไปแล้วแต่การกระทำไม่บรรลุผลก็ต้องรับผิดฐานพยายามฆ่าผู้อื่น

ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย

ความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 ซึ่งบัญญัติว่า “ผู้ใดทำร้ายผู้อื่น จนเป็นเหตุให้เกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่นนั้น ผู้นั้นกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินสี่หมื่นบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ” องค์ประกอบของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย คือ การที่บุคคลทำร้ายมนุษย์ผู้อื่นโดยเจตนาทำร้าย โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน ดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย คือ

1) ผู้กระทำ คือ ผู้ใด บุคคลธรรมดาที่มีชีวิต

2) การกระทำ คือ การทำร้าย หมายความว่า ทำให้เสียหายแก่กายหรือจิตใจ เป็นการทำมิชอบต่อกาย หรือ การทำให้เสียสุขภาพอนามัย โดยการทำร้ายเป็นการทำให้สภาพของร่างกายของผู้ถูกระทำเลวลง การทำร้ายผู้อื่นอาจใช้อาวุธ เครื่องมือ วัตถุหรือกำลังกายตามธรรมดาทั่วไปหรืออาจเป็นการกระทำอย่างอื่นโดยไม่ต้องแตะต้องร่างกายหรือใช้กำลังเลยก็ได้ เช่น ปลอมสัญญากัดเป็นการทำร้ายร่างกายโดยใช้สัตว์เป็นเครื่องมือ ทำให้เกิดป่วยไข้โดยลอบให้ตกใจกลัว (จิตติ ดิงศรัทีย, 2553) การทำร้ายอาจเกิดจากการดเว้นตามมาตรา 59 บรรดาข้อได้

3) กรรมของการกระทำหรือผู้ถูกระทำ คือ มนุษย์ผู้อื่น

4) การเกิดอันตรายแก่กายหรือจิตใจของผู้อื่น ต้องเป็นผลจากการกระทำตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

2. องค์ประกอบภายในของความผิดฐานทำร้ายร่างกาย คือ เจตนาทำร้าย โดยผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำ โดยรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรหรือกำลังจะทำอะไร มีการคิดที่จะทำร้ายผู้อื่น ตกลงใจที่จะทำร้ายผู้อื่น และลงมือที่จะทำร้ายผู้อื่น โดยประสงค์ต่อผล คือ มีความมุ่งหมายให้ผู้อื่นเสียสุขภาพอนามัยหรือทำให้สภาพของร่างกายของผู้ถูกระทำเลวลง หรือโดยเล็งเห็นผล คือ เล็งเห็นว่าการกระทำของตนนั้นอาจทำให้ผู้อื่นเสียสุขภาพอนามัยหรือทำให้สภาพของร่างกายของผู้ถูกระทำเลวลงได้

หากพิจารณาได้ว่าการกระทำของบุคคลใดเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกายผู้อื่น บุคคลนั้นจะต้องรับโทษตามผลที่เกิดขึ้น เช่น หากผู้อื่นนั้นถึงแก่ความตาย ผู้กระทำต้องรับโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 290 หากผู้อื่นได้รับอันตรายสาหัส (ความผิดฐานทำร้ายร่างกายจนเป็นเหตุให้ผู้ถูกทำร้ายรับอันตรายสาหัส คือ ความผิดตามมาตรา 297 ซึ่งบัญญัติว่า ผู้ใดกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกาย จนเป็นเหตุให้ผู้ถูกระทำร้ายรับอันตรายสาหัส ต้องรับโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสิบปี และปรับตั้งแต่หนึ่งหมื่นบาทถึงสองแสนบาท” ซึ่งอันตรายสาหัสนั้น คือ (1) ตาบอด หูหนวก ลิ่นขาด หรือเสียอวัยวะ (2) เสียอวัยวะสืบพันธุ์หรือความสามารถสืบพันธุ์ (3) เสียแขน ขา มือ เท้า นิ้วหรืออวัยวะอื่นใด (4) หน้าเสียโฉมอย่างติดตัว (5) แหว่งลูก (6) จิตพิการอย่างติดตัว (7) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บเรื้อรังซึ่งอาจถึงตลอดชีวิต (8) ทุพพลภาพ หรือป่วยเจ็บด้วยอาการทุกข์ทรมานเกินกว่าสิบวัน หรือจนประกอบกรณีตามปกติไม่ได้เกินกว่าสิบวัน ผู้กระทำต้อง

รับโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 หากผู้อื่นได้รับอันตรายแก่กาย ผู้กระทำได้รับโทษ ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295

ความผิดฐานการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง

กฎหมายบัญญัติให้การหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังเป็นฐานความผิดตามประมวลกฎหมายอาญามาตรา 310 “ผู้ใดหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่น หรือกระทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินสามปี หรือปรับไม่เกินหกหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ ถ้าการกระทำความผิดตามวรรคแรก เป็นเหตุให้ผู้ถูกหน่วงเหนี่ยวถูกกักขังหรือต้องปราศจากเสรีภาพในร่างกายนั้นถึงแก่ความตาย หรือรับอันตรายสาหัส ผู้กระทำได้ระวางโทษดังที่บัญญัติไว้ในมาตรา 290 มาตรา 297 มาตรา 298 นั้น” องค์ประกอบของความผิดฐานการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง คือ การที่บุคคลหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังผู้อื่นโดยเจตนาให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย โดยแบ่งเป็นองค์ประกอบภายนอกและองค์ประกอบภายใน ดังนี้

1. องค์ประกอบภายนอกของความผิดฐานการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง คือ

1) ผู้กระทำ คือ ผู้ใด บุคคลธรรมดาที่มีชีวิต

2) การกระทำ คือ จะทำอะไรก็ได้แต่ไม่ให้เคลื่อนที่หรือเคลื่อนที่ได้อย่างจำกัด หน่วงเหนี่ยว คือ การจำกัดเสรีภาพไม่ให้เข้าไปในที่ใดที่หนึ่งโดยอาจรั้งเอาไว้หรือขวางเอาไว้ ผู้ถูกกระทำจึงไม่อาจเคลื่อนไหวร่างกายได้โดยอิสระเพราะผู้กระทำได้บังคับผู้ถูกกระทำไว้โดยตรงทำให้ปราศจากเสรีภาพในการไปไหนมาไหน กักขัง คือ การตัดเสรีภาพไม่ให้ออกไปไหน ให้อยู่ในที่ที่กำหนดมีขอบเขตจำกัดโดยไม่สมควร การทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย คือ การที่ทำให้ไม่สามารถเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกายได้ตามใจชอบ โดยไม่จำกัดวิธี ความผิดฐานนี้เริ่มเมื่อผู้เสียหายสูญเสียเสรีภาพและจบสิ้นลงเมื่อผู้เสียหายได้เสรีภาพกลับคืนมา ความผิดฐานการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขังจึงเป็นการลิดรอนเสรีภาพของผู้อื่น กล่าวคือเป็นลิดรอนเสรีภาพในการเคลื่อนไหว

3) กรรมของการกระทำหรือผู้ถูกกระทำ คือ มนุษย์ผู้อื่น

4) การปราศจากเสรีภาพในร่างกาย ต้องเป็นผลจากการกระทำตามหลักในเรื่องความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล

2. องค์ประกอบภายในของความผิดฐานการหน่วงเหนี่ยวหรือกักขัง คือ เจตนาให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย โดยผู้กระทำรู้สำนึกในการกระทำ โดยรู้ว่าตนเองกำลังทำอะไรหรือกำลังจะทำอะไรโดยประสงค์ต่อผล คือ มีความมุ่งหมายให้ผู้อื่นเจตนาให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกาย หรือโดยเล็งเห็นผล คือ เล็งเห็นว่าการกระทำของตนนั้นอาจทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายได้

กฎหมายต่างประเทศที่เกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรค

1. ประเทศสหรัฐอเมริกา

ความผิดที่เกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรคมีปรากฏอยู่ในกฎหมายว่าด้วยสุขภาพและความปลอดภัย (Health and Safety Law) ซึ่งบัญญัติเกี่ยวกับการควบคุมหรือกักกันผู้ป่วยด้วยโรคเอดส์และโรคอื่นๆ เช่น มลรัฐโคโลราโดได้มีการบัญญัติความผิดที่เกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรคทางเพศสัมพันธ์ตาม Colorado Revised Statute Annotated ไว้ใน มาตรา 25-4-401 ผู้ใดรู้หรือมีเหตุอันควรสงสัยว่าตนเป็นกามโรคตามที่กำหนดไว้ เจตนาแพร่หรือทำให้คนอื่นติดเชื้อโรคหรือตั้งใจกระทำการแพร่เชื้อโรคที่กฎหมายได้กำหนดไว้ไปยังผู้อื่น ผู้นั้นมีความผิด หรือมลรัฐแคลิฟอร์เนียมีกฎหมายกำหนดว่าการแพร่เชื้อโรคเอดส์โดยวิธีให้เลือดหรือมีเพศสัมพันธ์โดยรู้อยู่แล้วว่าตนเป็นโรคเอดส์มีความผิดทางอาญฐานประทุษร้ายต่อผู้อื่น นอกจากนี้ ศาลหลายมลรัฐตัดสินว่าผู้ที่ทราบว่าเป็นโรคเอดส์และกระทำการมีเพศสัมพันธ์กับผู้อื่น ไม่ว่าผู้อื่นนั้นจะทราบหรือไม่ก็ตาม มีความผิดฐานทำร้ายร่างกาย พยายามฆ่า หรือฆ่าผู้อื่นได้เพราะ เอดส์เป็นโรคที่วงการแพทย์ยอมรับว่าทำให้ถึงตายได้

2. ประเทศอังกฤษ

ในประเทศอังกฤษไม่มีการบัญญัติความผิดที่เกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรคที่เป็นโรคติดต่อร้ายแรงไว้ในประมวลกฎหมายอาญาโดยเฉพาะ หากแต่ได้นำกฎหมายอาญาที่มีอยู่ในเรื่องการทำร้ายร่างกายมาใช้ โดย เห็นว่าความผิดฐานทำร้ายร่างกายในกฎหมายอาญากว้างพอที่จะครอบคลุมถึงการกระทำของผู้ใดที่เป็นเหตุให้บุคคลอื่นติดเชื้อโรค แต่ก็มีนักกฎหมายบางคนมีความเห็นแย้งว่าการนำกฎหมายอาญา ที่มีอยู่มาปรับใช้นั้นยังมีความยุ่งยากหรืออุปสรรค (Bronitt, S., 1994) เนื่องจากการแพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรงกับความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา หากนำกฎหมายอาญาในความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา มาวินิจฉัยความรับผิดของผู้ที่แพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรง เช่น โรคเอดส์ไปยังผู้อื่น ในการดำเนินคดีต้องพิสูจน์ให้ได้ว่า การกระทำของจำเลยเป็นเหตุให้ผู้เสียหายตาย และการกระทำของจำเลยครบตามองค์ประกอบความผิด ซึ่งมีอุปสรรคหลายประการ เช่น ยากที่จะหาพยานหลักฐานว่าจำเลยทำความผิดฐานฆ่าคนตายโดยเจตนา หรือฆ่าคนตายโดยไม่เจตนา โดยเฉพาะกรณีที่จำเลยขาดความรู้ที่แท้จริงถึงการเป็นโรคของตน และการแพร่เชื้อเกิดขึ้นในลักษณะของการกระทำที่ถูกกฎหมาย เช่น การร่วมประเวณี จำเลยย่อมขาดเจตนาในการฆ่าผู้อื่น และเป็นการยากที่จะหาพยานหลักฐานว่าเพราะการกระทำของจำเลยที่เป็นเหตุให้ผู้อื่นติดเชื้อ แต่เรื่องที่มีความใกล้เคียงกับการแพร่เชื้อโรค น่าจะเป็นความผิดในประเภทหนึ่งของการวางยาพิษได้ (poisoning) ตาม the Offences of Public nuisance มาตรา 23 และ 24

3. ประเทศฝรั่งเศส

ประเทศฝรั่งเศส แม้ไม่ได้มีกฎหมายเฉพาะที่บัญญัติเกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรค แต่มีบทบัญญัติของกฎหมายเรื่องการนำสารพิษเข้าสู่ร่างกายซึ่งบัญญัติไว้ในประมวลกฎหมายอาญาฝรั่งเศส มาตรา 221-5 และปรับใช้กฎหมายดังกล่าวโดยการตีความคำว่า “สารพิษ” ให้ครอบคลุมถึงโรคติดต่อร้ายแรงด้วย ทำให้กระทำที่

มีเจตนาทำให้ผู้อื่นได้รับเชื้อโรคเข้าสู่ร่างกายเปรียบเสมือนกับการนำสารพิษเข้าสู่ร่างกายผู้อื่น เพราะคำว่าสารพิษไม่จำเป็นต้องเป็นสารเคมีเท่านั้น แต่อาจหมายถึงเชื้อโรคด้วยก็ได้ เพราะทั้งสารเคมีและเชื้อโรคก่อให้เกิดผลต่อชีวิตและร่างกายของผู้ถูกกระทำเช่นเดียวกัน กล่าวคือ ทำให้ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายแก่กายหรือจิตใจ อันตรายสาหัส หรือถึงแก่ความตาย ซึ่งมีความแตกต่างกันในเรื่องระยะเวลาในการเกิดผลเท่านั้น ดังนั้น การที่ผู้กระทำเจตนาแพร่เชื้อโรคโควิด 19 จึงสามารถปรับใช้บทบัญญัติของกฎหมายนี้มาลงโทษผู้กระทำความผิดได้

4. ประเทศออสเตรเลีย

ประเทศออสเตรเลีย ในหลาย ๆ รัฐ มีบทบัญญัติความรับผิดทางอาญาเกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรงไว้โดยเฉพาะ เช่น รัฐวิกตอเรีย และรัฐนิวเซาท์เวลส์ โดยบัญญัติกฎหมายแยกเป็น 2 ส่วน คือกฎหมายอาญาและพระราชบัญญัติสาธารณสุข (Public Health Act 1958) โดยมีชื่อเรียกต่างกันไปในแต่ละรัฐ โดยมีสาระสำคัญว่า ผู้ใดกระทำการโดยเจตนาแพร่เชื้อโรคร้ายแรงมากไปยังผู้อื่น ผู้กระทำมีความผิดต้องระวางโทษจำคุก อย่างสูงถึง 25 ปี เมื่อพิจารณาองค์ประกอบความผิดตามมาตรานี้จะเห็นได้ว่า หากผู้ใดกระทำการโดยเจตนาแพร่เชื้อโรคร้ายแรงมากไปยังผู้อื่นแล้ว แม้ผลของการกระทำ เช่น ผู้ถูกกระทำได้รับอันตรายแก่กายหรือถึงแก่ความตายจะยังไม่เกิดขึ้น ผู้กระทำก็มีความผิดแล้ว ซึ่งในมาตรานี้ได้ระบุไว้ว่า โรคใดบ้างเป็นโรคติดต่อร้ายแรงมาก อันได้แก่โรคเอดส์และโรคติดต่อพิเศษตามพระราชบัญญัติสุขภาพ ซึ่งได้แก่ โรคตับอักเสบบุทุกชนิดที่สามารถแพร่เชื้อโดยทางเลือด หรือของเหลวในร่างกาย และโรคติดต่อที่มีข้อบังคับประกาศให้เป็นโรคติดต่อพิเศษ และมีบทลงโทษผู้ที่ตั้งใจหรือประมาทเลินเล่ออย่างร้ายแรงทำให้บุคคลอื่นไม่ว่าโดยวิธีการใดๆ ก็ตามที่สามารถแพร่เชื้อได้ ทั้งนี้เพราะในตัวเองไม่ได้ระบุถึงวิธีการแพร่เชื้อโดยเฉพาะเจาะจง ผู้กระทำที่มีความผิดต้องระวางโทษปรับ เว้นแต่เป็นกรณีที่ผู้ถูกกระทำได้รับรู้และสมัครใจยอมรับความเสี่ยงนั้นเอง ซึ่งบทบัญญัตินี้เป็นความผิดอีกส่วนหนึ่งที่บัญญัติแยกจากประมวลกฎหมายอาญา กล่าวคือ หากผู้ใดได้กระทำการโดยเจตนาแพร่เชื้อโรคติดต่อร้ายแรงมากไปยังผู้อื่น อันเป็นกรณีที่ครบองค์ประกอบความผิดฐานแพร่เชื้อโรคร้ายแรงมาก ผู้นั้นย่อมมีความผิดต้องระวางโทษจำคุก แต่ถ้ามการกระทำการแพร่เชื้อโรคดังกล่าวนี้ไม่เป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญาเพราะเป็นกรณีที่ผู้กระทำมิได้กระทำโดยเจตนาหรือกรณีที่ไม้อาจพิสูจน์ได้ว่าผู้กระทำได้กระทำโดยเจตนา เช่นนี้ ผู้กระทำย่อมมีความผิดต้องระวางโทษปรับตามพระราชบัญญัติสุขภาพ

หลักการลงโทษทางอาญาในประเทศออสเตรเลีย ถ้าฝ่าฝืนกฎและคำสั่งด้านสาธารณสุขจะมีบทลงโทษที่ต่ำ ซึ่งโดยปกติจะเป็นค่าปรับ แต่เพื่อตอบสนองต่อการระบาดใหญ่ของ โควิด 19 บทลงโทษของการฝ่าฝืนกฎและคำสั่งด้านสาธารณสุขจะมีบทลงโทษที่ค่อนข้างสูง แม้ว่าผลที่เกิดขึ้นอาจจะไม่ร้ายแรงก็ตาม เช่น รัฐนิวเซาท์เวลส์ เมื่อบุคคลแพร่เชื้อโรคร้ายแรงไปสู่อีกคนหนึ่งมีโทษเหมือนกับประมาทจนเป็นเหตุให้ได้รับอันตรายแก่กาย บทลงโทษสูงสุดสำหรับความผิดนี้คือจำคุก 10 ปี หรือ 14 ปี กรณีผู้ต้องหากระทำการร่วมกับผู้อื่น แต่ในพระราชบัญญัติกฎหมายอาญา ค.ศ. 1900 ไม่ได้มีการบัญญัติความผิดฐานการกระทำการแพร่เชื้อโรคร้ายแรงไว้โดยเฉพาะ ยังคงต้องใช้บทความผิดเกี่ยวกับความผิดต่อร่างกายมาใช้ลงโทษ (LELLIOTT, J.,

SCHLOENHARDT, A., & IOANNOU, R. , 2021) แต่ภายใต้มาตรา 7 ของพระราชบัญญัติการสาธารณสุข ค.ศ. 2010 มีการบัญญัติการจัดการกับความเสียด้านสาธารณสุขโดยทั่วไปเกี่ยวกับการบ้วนน้ำลายและไอจาก โควิด-19 เช่น ความผิดฐานจงใจถ่มน้ำลายใส่เจ้าหน้าที่ของรัฐซึ่งอาจทำให้เกิดความกลัวเกี่ยวกับการ แพร่กระจายของ โควิด 19 มีโทษสูงสุดจำคุกหกเดือนหรือปรับไม่เกิน 11,000 ดอลลาร์ออสเตรเลีย เป็นต้น

วิเคราะห์ความรับผิดทางอาญาของบุคคลที่แพร่เชื้อ COVID – 19

เมื่อพิจารณาจากบทลงโทษของการป้องกันโรคติดต่อของประเทศไทยจะเห็นว่าบทลงโทษที่ถูก กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติโรคติดต่อ พ.ศ. 2558 อัตราโทษส่วนใหญ่จะไม่มี ความรุนแรงมากนัก เมื่อเทียบกับ อัตราโทษความผิดฐานต่างๆตามประมวลกฎหมายอาญา เช่น บทลงโทษของ มาตรา 49 มีระวางโทษจำคุกไม่ เกินหนึ่งเดือน หรือปรับไม่เกินหนึ่งหมื่นบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ บทลงโทษของ มาตรา 50, 51, 53, 55 มีระวาง โทษปรับไม่เกินสองหมื่นบาท บทลงโทษของ มาตรา 52 มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหนึ่งปี หรือปรับไม่เกินหนึ่ง แสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทลงโทษของ มาตรา 54 มีระวางโทษจำคุกไม่เกินสองปี หรือปรับไม่เกินห้าแสน บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ บทลงโทษของ มาตรา 56 มีระวางโทษจำคุกไม่เกินหกเดือน หรือปรับไม่เกินห้าหมื่น บาท หรือทั้งจำทั้งปรับ โดยที่บทบัญญัติส่วนใหญ่เป็นการบัญญัติให้อำนาจเจ้าหน้าที่ในการดำเนินการเพื่อ ควบคุมโรคติดต่อ ซึ่งไม่มีบทบัญญัติที่ลงโทษผู้ที่กระทำการแพร่เชื้อโรคติดต่อโดยจงใจหรือโดยประมาทไว้ โดยเฉพาะ หรือการกระทำที่น่าจะก่อให้เกิดความเสียหายหรือน่าจะเป็นอันตรายต่อบุคคลอื่น เช่น การจงใจ ปกปิดข้อมูล หรือให้ข้อมูลอันเป็นเท็จแก่เจ้าหน้าที่ และเมื่อพิจารณาความร้ายแรงของโรคโควิด 19 ที่อาจ เกิดขึ้นคือสามารถทำให้ผู้ที่ได้รับเชื้อโรคถึงแก่ความตายได้ และมีการแพร่กระจายของเชื้อโรคได้อย่างรวดเร็ว และเป็นวงกว้าง ขณะที่ภารกิจของกฎหมายอาญา คือการคุ้มครองสังคมมนุษย์ ให้มีความปลอดภัยของชีวิต ร่างกาย อนามัย เสรีภาพ ทรัพย์สิน หรือสิทธิอย่างหนึ่งอย่างใด กฎหมายอาญาจึงมีประสิทธิภาพเพื่อที่จะทำ การคุ้มครองสิทธิทั้งหลายดังกล่าวไม่ให้เป็นอันตรายหรือไม่ให้ถูกคุกคามให้ตกอยู่ในอันตราย และป้องกันการ กระทำโดยจงใจของบุคคลด้วยการไม่เคารพกฎหมายและทำให้ผู้อื่นสูญเสียความเชื่อมั่นในความปลอดภัยใน สิทธิต่างๆ อีกทั้งการแพร่ระบาดของโรคโควิด 19 เป็นที่ประจักษ์ชัดแล้วว่าสร้างความเสียหายอย่างรุนแรง ให้กับสังคม ไม่เฉพาะสิทธิในชีวิตและร่างกาย แต่ยังสร้างความเสียหายให้กับเศรษฐกิจและชีวิตความเป็นอยู่ โดยปกติของคนในสังคม ดังนั้น เมื่อคนในสังคมเห็นว่าการกระทำความผิดกล่าวกระทำความผิดความสงบเรียบร้อย ในสังคม จึงควรมีกฎหมายที่ชัดเจนในการบัญญัติว่าการกระทำใดบ้างเป็นความผิดกฎหมายอาญา และกำหนด บทลงโทษให้มีความเหมาะสม สามารถป้องกันการกระทำความผิดได้อย่างแท้จริง โดยเฉพาะการกระทำ เกี่ยวกับชีวิตร่างกายซึ่งมีผลกระทบต่อสิทธิของบุคคลอย่างร้ายแรง เพราะเมื่อพิจารณาตามประมวลกฎหมาย อาญาความรับผิดทางอาญาของบุคคลที่แพร่เชื้อโควิด 19 ซึ่งเป็นโรคติดต่อร้ายแรงอันอาจทำให้ผู้ที่ได้รับเชื้อ โรคถึงแก่ความตายได้ โดยเฉพาะผู้ที่มีความเสี่ยงสูง เช่น ผู้สูงอายุที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป ผู้มีโรคประจำตัวในกลุ่ม 7 โรคประจำตัว ได้แก่ โรคทางเดินหายใจเรื้อรัง โรคหัวใจและหลอดเลือด โรคไตวายเรื้อรัง โรคหลอดเลือด

สมอง โรคอ้วน โรคมะเร็ง โรคเบาหวาน และกลุ่มหญิงตั้งครรภ์ หากมีการจงใจแพร่เชื้อโรคให้กับบุคคลเหล่านี้ ผู้กระทำย่อมเล็งเห็นได้ว่าผู้ที่ได้รับเชื้อโรคอาจถึงแก่ความตายได้ ซึ่งเป็นความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 288 และถ้าบุคคลดังกล่าวเป็นบุพการีก็ต้องรับโทษตาม มาตรา 289(1) ส่วนการแพร่เชื้อโรคให้เจ้าพนักงานที่กระทำการตามหน้าที่ หรือเพราะเหตุที่ได้กระทำการตามหน้าที่ หรือได้กระทำการตามหน้าที่ อันเป็นความผิดตามมาตรา 289(2) นั้น ก็ต้องประกอบไปด้วยข้อเท็จจริงว่าผู้กระทำทราบหรือไม่ว่าเจ้าพนักงานนั้นเป็นผู้ที่เป็นกลุ่มเสี่ยงที่หากได้รับเชื้อแล้วอาจถึงแก่ความตายได้ แต่หากเป็นการจงใจแพร่เชื้อโควิด 19 ต่อบุคคลโดยทั่วไป จะเป็นความผิดฐานเจตนาฆ่าผู้อื่นหรือความผิดฐานทำร้ายร่างกาย เพราะแม้ว่าผู้ที่รับเชื้อโควิด 19 เป็นบุคคลที่สุขภาพแข็งแรง ไม่ใช่บุคคลที่เป็นกลุ่มเสี่ยงก็มีโอกาสที่ได้รับเชื้อแล้วเจ็บป่วยจนถึงแก่ความตายได้ เจตนาเล็งเห็นผลในความตายจะครอบคลุมไปได้มากน้อยเพียงใด ซึ่งตามทฤษฎีเล็งเห็นผลแล้วเจตนาเล็งเห็นผล เป็นกรณีที่ผู้กระทำยอมรับในผลข้างเคียงที่เลวร้ายนั้นมีความเป็นไปได้ที่จะเกิดขึ้น หรือยอมรับผลดังกล่าวโดยไม่ยติ เป็นทฤษฎีความน่าจะเป็น เห็นว่าเจตนาเล็งเห็นผลเป็นกรณีที่เพียงแต่ผู้กระทำเห็นว่ามี ความน่าจะเป็นของผลจากการกระทำจะเกิดขึ้น โดยไม่ต้องคำนึงถึงความต้องการของผู้กระทำเลย เป็นทฤษฎีความเป็นไปได้ เห็นว่าเมื่อผู้กระทำเห็นว่ามีความเป็นไปได้ไม่ว่ามากหรือน้อยในการที่ผลของการกระทำนั้นจะเกิดขึ้น เท่ากับว่าผู้กระทำเห็นได้อย่างจริงจางว่ามีความเป็นไปได้ที่ผลของการกระทำนั้นจะเกิดขึ้นและ คาดการณ์ถึงผลดังกล่าวไว้แล้ว ดังนั้น เพียงแค่ผู้กระทำจงใจแพร่เชื้อโควิด 19 รู้ถึงผลของการติดเชื้อโรคโควิด 19 ว่าอาจทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายได้ ผู้นั้นก็ถือว่าเจตนาฆ่าผู้อื่นแล้ว อันเป็นความผิดฐานฆ่าผู้อื่น แล้ว การกระทำการจงใจแพร่เชื้อโรคจะมีความผิดฐานเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่นได้หรือไม่ เมื่อโรคโควิด 19 มีผลที่ อาจทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตายได้ ประเด็นเรื่องนี้จึงต้องใช้หลัก “กรรมเป็นเครื่องชี้เจตนา” มาใช้ในการ พิจารณาประกอบว่าผู้กระทำประสงค์ต่อความตายของผู้ถูกกระทำ หรือประสงค์เพียงให้ผู้ถูกกระทำเกิด อันตรายแก่ร่างกายและจิตใจ เนื่องจากความประสงค์ของผู้กระทำเป็นเรื่องของภายในจิตใจของผู้กระทำซึ่งไม่ อาจมีผู้รู้ได้ ซึ่งหลักโดยทั่วไปของหลักกรรมเป็นเครื่องชี้เจตนามีข้อพิจารณาจากความร้ายแรงของอาวุธที่ใช้ กระทำ อวัยวะที่ถูกกระทำ ลักษณะของบาดแผลที่กระทำ และพฤติการณ์อื่น ๆ ดังนั้นในเรื่องการจงใจแพร่ เชื้อโรคโควิด 19 จึงไม่ต้องพิจารณาความร้ายแรงของอาวุธที่ใช้กระทำ อวัยวะที่ถูกกระทำ ลักษณะของ บาดแผลที่กระทำ แต่ต้องพิจารณาพฤติการณ์อื่น ๆ ประกอบการกระทำ เช่น ไม่ได้มีมูลเหตุจงใจให้ผู้อื่นถึงแก่ ความตาย หรือมีมูลเหตุจงใจให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย ยกตัวอย่างเช่น นายเอบุตรชายของนายบี มีปัญหาด้าน การเงิน เคยขอเงินจากนายบีหลายครั้ง แต่นายบีไม่ให้ เจตนาในการแพร่เชื้อโควิด 19 น่าจะเพื่อต้องการได้ ทรัพย์สินมรดกของนายบีหลังจากนายบีถึงแก่ความตาย นายเอจึงมีเจตนาฆ่า เป็นความผิดฐานฆ่าบุพการี ตาม ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 289(1) แต่หากบุตรชายทะเลาะกับภรรยาจนภรรยาหนีออกจากบ้านที่มี มารดาของภรรยาอาศัยอยู่ด้วย การที่ผู้กระทำจงใจแพร่เชื้อโควิด 19 มีมูลเหตุจงใจเพื่อให้มารดาของภรรยา ป่วยและภรรยาจะได้กลับมาดูแลมารดาของตนที่ป่วย กรณีจึงเป็นความผิดฐานทำร้ายร่างกาย ส่วนบทลงโทษ ต้องพิจารณาตามผลที่เกิดขึ้น หากผู้ที่ติดเชื้อโควิด 19 ถึงแก่ความตาย ผู้กระทำก็ต้องรับผิดตามประมวล

กฎหมายอาญา มาตรา 290 หากผู้ที่ติดเชื้อโควิด 19 ได้รับอันตรายสาหัส ผู้กระทำก็ต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 297 หากผู้ที่ติดเชื้อโควิด 19 ได้รับอันตรายแก่กาย ผู้กระทำก็ต้องรับผิดชอบตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 295 อย่างไรก็ตาม ในการแสวงหาข้อเท็จจริงเพื่อมาใช้เป็นพยานหลักฐานบ่งชี้เจตนาของผู้กระทำผิดค่อนข้างยาก และต้องพิจารณาเป็นกรณีไป

นอกจากนี้ หากปรากฏข้อเท็จจริงว่าผู้กระทำความผิดไม่ทราบว่าตนเองติดเชื้อโควิด 19 แต่จากพฤติการณ์บุคคลนั้นสามารถคาดหมายได้ว่าตนเองอาจติดเชื้อโควิด 19 เช่น เดินทางมาจากพื้นที่ที่มีการแพร่ระบาดของเชื้อโรค หรือสัมผัสใกล้ชิดกับผู้ที่ผลตรวจยืนยันว่าเป็นโรคโควิด 19 แต่ยังเดินทางไปในพื้นที่อื่นๆ หรือแหล่งชุมชนโดยไม่มีการกักตัวเอง หรือไม่มีการป้องกันการแพร่เชื้อโรค เช่น ไม่ได้สวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา จนเป็นสาเหตุให้เกิดการแพร่กระจายของเชื้อโรคโควิด 19 กรณีเหล่านี้ ถือว่าบุคคลนั้นไม่มีเจตนาแพร่เชื้อโควิด 19 เนื่องจากไม่ทราบว่าตนเองติดเชื้อโควิด 19 แต่บุคคลดังกล่าวสามารถระมัดระวังไม่ให้มีการแพร่เชื้อโควิด 19 ได้โดยกักตัวเอง ไม่ใกล้ชิดบุคคลอื่น หรือไปยังพื้นที่ชุมชน และใส่หน้ากากอนามัยตลอดเวลา บุคคลดังกล่าวกระทำการแพร่เชื้อโควิด 19 โดยประมาท จึงต้องรับผิดชอบผลที่เกิดขึ้น คือ หากผู้อื่นนั้นถึงแก่ความตาย ก็ต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 291 หากผู้อื่นนั้นรับอันตรายสาหัส ก็ต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 300 หากผู้อื่นนั้นรับอันตรายแก่กาย ก็ต้องรับโทษตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 390

ส่วนการจงใจแพร่เชื้อโรคโควิด 19 หรือประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นติดเชื้อโควิด 19 ซึ่งวิธีการป้องกันการแพร่เชื้อโรคนี้คือการให้กักตัวหรือแยกตัวจากผู้อื่นไม่ให้ผู้อื่นติดเชื้อโรค ผลของการกระทำความผิดดังกล่าวจะถือว่าเป็นการทำให้ผู้อื่นปราศจากเสรีภาพในร่างกายได้หรือไม่ จะเห็นได้ว่าแม้ผลของการติดเชื้อโรคโควิด 19 จะทำให้ต้องกักตัวหรือแยกตัวจากผู้อื่น แต่ผู้ที่ติดเชื้ออาจไปไหนมาไหนได้ด้วยวิธีการที่แนะนำว่าไม่ทำให้เชื้อโรคแพร่กระจาย เช่น การสวมหน้ากากอนามัยตลอดเวลา ดังนั้น จึงไม่อาจตีความขยายไปได้ว่าการจงใจแพร่เชื้อโรคโควิด 19 หรือประมาทเป็นเหตุให้ผู้อื่นติดเชื้อโควิด 19 เป็นการกระทำความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่นตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา 310 ด้วย

ตารางที่ 1 สรุปความรับผิดทางอาญาของบุคคลที่แพร่เชื้อ COVID – 19

ฐานความผิด	ความรับผิดทางอาญา
ความผิดฐานฆ่าผู้อื่น	เป็นความผิดได้ หากพิสูจน์ได้ว่ารู้ว่าตนเองติดเชื้อโควิด 19
ความผิดฐานทำร้ายร่างกาย	เป็นความผิดได้ หากพิสูจน์เจตนาได้ว่าผู้กระทำไม่ได้มีมูลเหตุจงใจเพื่อทำให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย
ความผิดฐานประมาท	เป็นความผิดได้ หากผู้กระทำไม่ใช้ความระมัดระวังในการป้องกันการแพร่เชื้อโรค
ความผิดฐานหน่วงเหนี่ยวกักขังผู้อื่น	ไม่เป็นความผิด

ข้อเสนอแนะ

ประเทศไทยไม่มีกฎหมายเฉพาะเกี่ยวกับการลงโทษผู้ที่กระทำการแพร่เชื้อโรคโควิด 19 และหากใช้ปรับใช้ประมวลกฎหมายอาญาในการลงโทษก็มีปัญหาการพิสูจน์เจตนาในการกระทำความผิดและความสัมพันธ์ระหว่างการกระทำและผล ดังนั้น ผู้เขียนจึงมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

1. ควรกำหนดฐานความผิดและบทลงโทษของการแพร่เชื้อโควิด 19 เป็นการเฉพาะ เช่น การแพร่เชื้อโควิด 19 จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นถึงแก่ความตาย การแพร่เชื้อโควิด 19 จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายสาหัส การแพร่เชื้อโควิด 19 จนเป็นเหตุให้ผู้อื่นรับอันตรายแก่กาย เพื่อให้เกิดความชัดเจนของการกระทำความผิดเนื่องจากยากแก่การพิจารณาเจตนาของผู้กระทำว่ามีเจตนาฆ่าหรือเจตนาทำร้ายร่างกายผู้อื่น หรือการกระทำโดยประมาทเป็นเหตุให้มีการแพร่เชื้อโควิด 19 หรือมีการออกกฎหมายเกี่ยวกับการแพร่เชื้อโรคที่ครอบคลุมการอุบัติใหม่ของโรคอื่นๆในอนาคต ดังเช่นกฎหมายของต่างประเทศ

2. เพื่อให้การป้องกันการแพร่เชื้อโรคจากการไม่ยอมกักตัวของบุคคลที่มีความเสี่ยงสูงในการติดเชื้อโควิด 19 แต่ยังไม่ทราบผลการติดเชื้อหรือยังไม่มีอาการการติดเชื้อให้ทราบ อาจกำหนดโทษที่สูงขึ้นกว่าความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา หรือกำหนดกฎหมายเฉพาะอันเป็นกฎหมายที่ใช้ลงโทษของผู้ที่ต้องกักตัวแต่ฝ่าฝืนการกักตัว รวมทั้งการปกปิดข้อเท็จจริงอันเป็นเหตุให้ผู้อื่นอาจจะติดเชื้อโควิด 19 หรือโรคติดต่อร้ายแรงอื่นๆ

เอกสารอ้างอิง

กรมควบคุมโรค. (2022). *โรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19)*. [Online]

https://ddc.moph.go.th/viralpneumonia/faq_more.php [20 October 2022]

เกียรติขจร วัจนะสวัสดิ์. (2540). *คำอธิบายกฎหมายอาญา ภาค 1*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร:

สำนักพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2542). *หลักวิชาชีพนักกฎหมาย*. กรุงเทพฯ: คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

จิตติ ดิงศภัทย์. (2553). *กฎหมายอาญา ภาค 2 ตอน 2 และภาค 3*. พิมพ์ครั้งที่ 7. กรุงเทพมหานคร: ศูนย์การพิมพ์เพชรรุ่ง.

สุรสิทธิ์ แสงวิโรจน์พัฒน์. (2549). เจตนาตามกฎหมายเยอรมัน. *ตุลพาห*. 53, 3: 200-210.

แสวง บุญเฉลิมวิภาส. (2551). *หลักกฎหมายอาญา*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพมหานคร: วิญญูชน.

หยุด แสงอุทัย. (2550). *กฎหมายอาญา ภาค 1*. พิมพ์ครั้งที่ 17. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Bronitt, S., (1994). Spreading disease and the criminal law. *Criminal Law Review*, 21-34.

Clark, W. Lawrence., Wingersky, M. F., Marshall, W. L. (William Lawrence). (1958). *A treatise on the law of crimes (Clark & Marshall)*. 6th edition, Chicago: Callaghan.

.....
LELLIOTT, J., SCHLOENHARDT, A., & IOANNOU, R. (2021). Pandemics, Punishment, and Public Health: covid-19 and Criminal Law in Australia. *University of New South Wales Law Journal*, 44(1), 167–196.

Packer, L Herbert. (1968). *The Limits of the Criminal Sanction*. California: Sandford University Press.

World Health Organization. (2022). *Coronavirus disease (covid-19): How is it transmitted?*

[Online] <https://www.who.int/news-room/questions-and-answers/item/coronavirus-disease-covid-19-how-is-it-transmitted> [20 October 2022]